

VENTA

30 exemplars 1 pesseta

Un número solit
5 céntims

ADMINISTRACIÓ

Carrer de Ponent, 1, 3.er
(Buscó baix à la escala)Surt à llum puntualment
tots los divendres.

SUSCRIPCIÓ

ESPAÑA

Un trimestre 4 pessetas

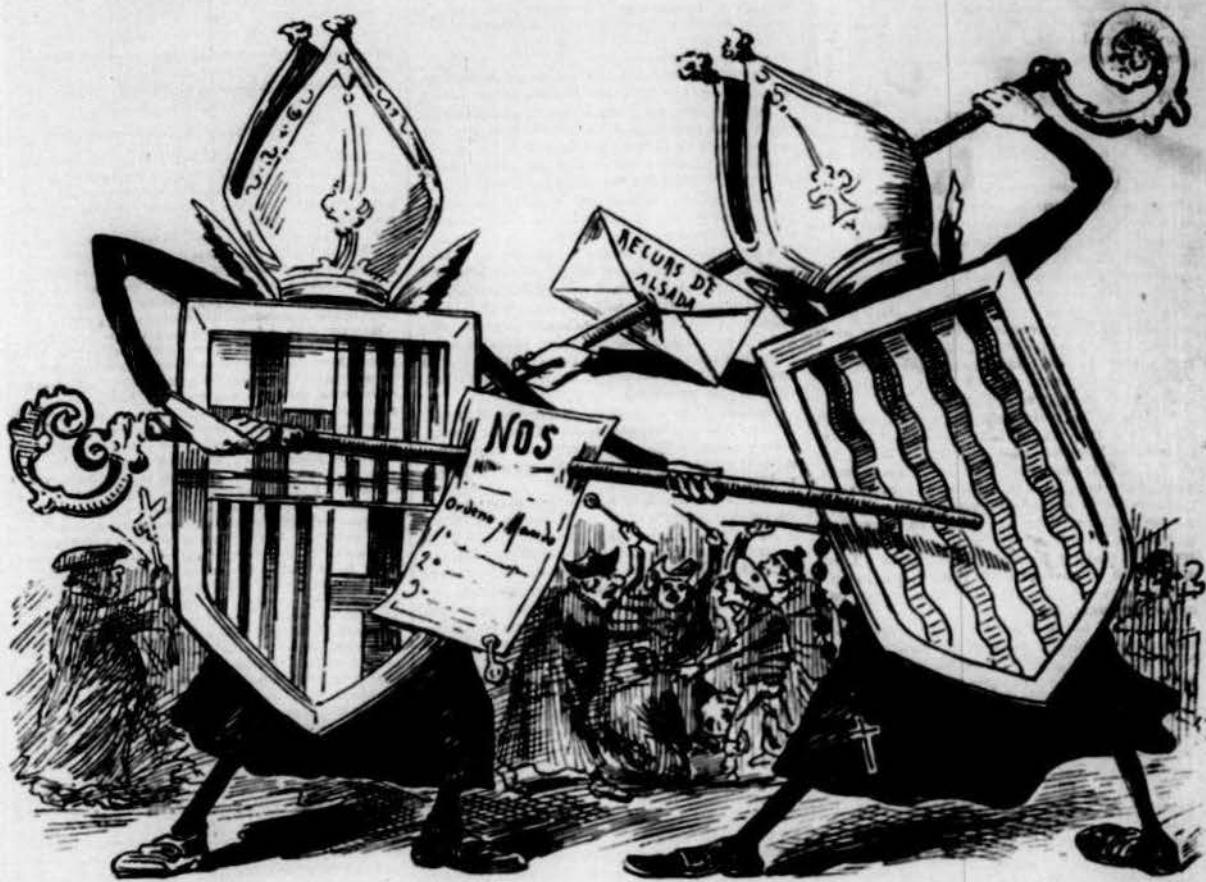
ESTRANGER

Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONS
se pagan per adelantatLos pagos poden ferse
en sellos de 15 céntims
ó en timbres
especials pera periódicas

PERÍODIC POLÍTIC VERMELL

Continuació del drama sacro-cómich-trágich-bufo-relligiós y fantástich del Olimpo

En la carcunda llopadà
lo més tonto hi pot preveure,
que, per cert recurs d'alsada,
hi haurà cada mitralada
que Cristo hi tindrà que veure.

LOS PROVOCADORES

Anem a analisar fredament los sucessos que acaben d'ocórrer a les primeres capitals d'Espanya per deduir qui té culpa d'ells, i per lo tant, en cas de que mereixessin castigar, quins són aquells que deuria ser castigats.

Està fora de dubte que la nova època conservadora, la Gènesis de la història de les ciutatades, començà ab la visita d'en Cánovas i son estat major a la Exposició de Barcelona, abont, estant en el paradís de la consideració pública per estar allunyats del poder, cometeren lo peccat original d'insultar a la classe obrera, dient-los que no més volia l'dret de votar per la miserabile ambició de vendressel.

Aquest provocador insult, aquesta indigna ofensa que cap individu toleraria d'hàbit, en particular, en Cánovas va cometre la imprudència i la injustícia de llençar a la cara de tot lo poble traballador d'Espanya.

De la mateixa manera que un individu té dret a demanar o a pendre reparació d'una ofensa, ab més motiu té aquest dret un poble, per ser moltes més les individualitats ofesas. (Y qué succee?) que 'l poble de Saragossa contestà a la ofensa cridant *jal corral!* i xiulant a son autor. (Qui fou aquí?) provocador del escandal. Deixem a un recòrd per un moment les antipatias del partit conservador; no s'algúem recordarons de Santa Coloma de Faunes ni de les vergonyoses processos contra 'ls estudants de Madrid. Los insults del discurs de Barcelona contra 'l poble espanyol bastavan i sobraven pera que 'l poble saragossa protestés de la presència de Cánovas en aquella ciutat.

Queda fora de dubte que 'l primer provocador dels xiulets fou únic i exclusivament lo mateix jefe del partit conservador.

*

(Y qué succee després de la xiulada de Saragossa?) En Cánovas arribà a Madrid, i yà a pesar de que 'l poble de la capital d'Espanya tenia igual dret a protestar dels insults conservadors, la demostració de desagrado fou tan lleugera, que casi passà desapercebuda. Lo poble, sempre generós, veient ja reparada la ofensa pels saragossans, volia no recordar ja més dels ofensors. Pero aquests no són axis. Altins i carregats de superbia fins a la estupidesa, són provocadors fins a la grosseria y a la indecència. Cánovas no podia quedarse al poble la xiulada de Saragossa; necessitava prendre nova venjança. Si la miserable plebe llavora ja perdonava a son insultador, ell, lo poderós, l'ilustrat, l'estadista, no podia passarre sense desfigar son aristocràtic veri. Y anà a Huelva ab motiu de la inauguració d'un ferrocarril.

Y allí, en lloc de concretar-se a celebrar l'acte y tornar-se tranquilament a casa, convoquà als poches conservadors de la ciutat, y 'l feu, no un discurs de doctrina, sino un desparrament de bils y de furia contra 'ls saragossans y contra tot lo poble espanyol, abomina de totes las públiques libertats, y en son desatin arribà fins a confessar que no las respectaria si arribés al poder y les trobes estableties. Y tot això dit al tal correcció de frase, que lo més illot que deixa al poble era l'irritant mot de *catalana, gentussa, etc.*

(Y tenía 'l poble d'estar-se quiet y callat devant d'aquesta nova provocació conservadora?) No y no, mil vegadas. Lo poble que això ha gués fet hauria sigut indigna d'esser tingut per civilisat, ja que la civilisació lo que més desarrolla es lo sentiment de la dignitat, y la dignitat no pot tindrela ni 'l poble ni 'l individu que accosta servilment lo cap devant de provocadores ofensas.

Donchès lo viatge de retorn de Huelva d'en Cánovas no podia ja esser tranquil com fou lo d'anada, per les noves provocacions allí llençades pel jefe dels conservadors.

*

L'est de lo de Huelva, se dirigí en Cánovas y sa comitiva a la capital d'Andalusia.

Lo comptat número de conservadors sevillans l'esperavan dintre la estació, y al arribar son jefe ressonaren aplausos. Una manifestació de gent del poble y casi tots los estudants d'aquella Universitat l'esperavan a fora, y tan bon punt sortí en Cánovas començaren los xiulets. Llavors los conservadors ja no's contentaven en ser los provocadors de la paraula, sino que passaren a serio d'obra, repartint garrotades als manifestants, y ceban-se en variós quan po-

dian trobarse cinc ó sis contra un, gràcies al apoyu que 'ls donava la autoritat, que en aquest, com en tots los cassos, està sempre contra 'ls més y a favor dels menys.

Aquesta nova provocació tenia d'esser contestada, y contestada fou. Y volaren pedras contra 'ls conservadors, que haurien pagat cara aquesta nova provocació sense la Guardia civil y la policia que va protegirlos.

Sevilla estigué continuament abocada a un conflicte mentrens Cánovas estigué en ella. Així digué 'l Gobernador d'aquella província al ministre de la Gobernació. Mes lo Júpiter dels conservadors tornà a parlar, y tornà a insultar al poble y als estudants de Sevilla, suposant que no eran estudants honestos los que 'l xiulaven a pesar de ser casi tots los d'aquella Universitat.

Tal insult als estudants y nova provocació tampoc podia deixar-se corre, y 'ls estudians de Sevilla, ab molt bon acert, tornaren cent cops contra un recordant las ofensas dels conservadors als estudants de Madrid. Y ha nascut la qüestió escolar per tota Espanya de la provocació dels conservadors contra 'ls estudants de Sevilla.

Y per si alguna cosa faltava, a aquest cùmul de provocacions conservadoras, quan lo tren que portava l'estat major d'aquest partit sortia de Sevilla volant per entremunt de dues llargues y compactes fileres de ciutadans que xiulaven en un trajecte de més de dos kilòmetres, per la finestra d'un cotxe salí sortits l'cos d'un aristocràtic personaje sent lo que en castellà 'n diuhent *cortes de manga* al públic. (Valenta manera de demostrar la bondat de sus ideas y la educació en tantas escoles y Universitats alcassadas!)

*

Y tan repetides y obstinades provocacions han respot la arribada que Madrid en pes ha fet al monstre del partit conservador, que efectivament ja tan sols com a monstre repugnant va presentar-se, y al mateix hi responden las manifestacions escolars que s'han fet a Barcelona, València, Valladolid, Salamanca, Granada, y a tot arreu abont no es orzata la sanch que corre per les venes dels espanyols que no son capitalistes ni conservadors.

Aquí mateix, en nostra ciutat, les provocacions del jefe dels conservadors de Barcelona y de son fill, catedràtic d'ells y estudiant l'altre, han produdit las manifestacions de dilluns y dimarts. A Madrid la ben educada gent conservadora han agotat las paraules groixotas del Diccionari pera insultar als manifestants, y això encara quan apoyate per la autoritat no podian reparir cap garrotada.

Queda, donchs, demostrar indubitablement, que las manifestaciones de repugnacia y antipatia contra 'l partit conservador, han sigut única y exclusivament provocadas pels conservadors mateixos.

Sí a conseqüència d'aquestas insensatas provocacions prové algun conflicte, y conflicte d'aquells en que la sanch corre, qui 'n tindrà la culpa? Mes això als conservadors los te'n sense cuidado. (Com poden preocupar-se de que corri la sanch del poble los que en son mode de governar tenen per sistema anegar en llàgrimes los planyos de la miseria y ofegar en sanch los críts de la justicia?) Y encara's queixan de que sos amichs los fusionistes, erigits avuy en autoritat, no 'la han protegit! Poch haurien sigut tan valents en insultar al poble los senyors de la sanch blava si no haguessin tingut la Guardia civil ó un xàsim de polissons a son costat!

De tots modos, y pera acabar, consti que los únichs provocadors d'aquests successos han sigut los conservadors, y en primer lloc son jefe 'l Sr. Cánovas, y que 'l poble y la joventut escolar no han fet més que respondre a las provocacions de que foren objecte, demonstrant que 'la sobera dignitat pera deixar passar per alt los insults de la tan orgullosa com corrumpuda y estúpida aristocràcia de la sanch y del dinar.

AL CORRAL!! AL CORRAL!!

Cada època té les seves lleys, cada època té les seves costums y també 's pot dir que cada època té les seves frases.

Quan en lo període revolucionari del 68 se volia posar en ridicul a una persona ó un capellà, se li cridava *'que baile!* Y bastava aquest

sot crit donat per unes quantas persones, pera que se li glassessin las sanchs y's retires de la escena política aquell a qui anava dirigit.

Mes com ara tot progressa, ja s'ha arreconat lo *'que baile'* per reactionaris y estantis y a Saragossa començaren a substituirlo per *'jal corral!* *jal corral!* Y per poch que's fixin en aquesta frase veurán clarament que sinterista, que resumeix tot quan se pot dir d'un politich odiant pel poble. Y lo que més me fa felix d'aquesta frase es que 'l mateix se pot dir en català que en castella; no necessita traducció. Si tens sembla que aquests dimonis de saragossans ho han fet exprés. (Y que la saben llarga!) No es pas extrany que de allí surtin los calendaris. Y aquesta frase tan ben rebuda pel poble, la ha estrenada en Cánovas. Li han tingut questa consideració recordant que no tingue pietat pels militars fusellats a Girona y pel que s'ha oposat a la construcció del ferrocarril de Canfranc. Així es que si a Saragossa li criden *'jal corral!* *jal corral!* se té de procurar que aquest gràfic crit dels saragossans no quedí en oblit en les successives ovacions que 'l poble y 'ls estudians preparin al monstru de la edat present y a les idees que representa.

Desgraciadament en las demostraciones de Madrid y de Sevilla lo crit de *'jal corral!* *jal corral!* no ha pres l'increment que lora de desitjar. Fem donchs propaganda pera que aquest crit no s'oblidi, y així honrarens als saragossans iniciadors d'aquesta campanya xiuletera.

De totes maneras, queda ben demostrar que lo poble de Saragossa ha estès la papeleta de defunció de la política d'en Cánovas ab los crits justos y merescuts de *'jal corral!* *jal corral!*

T. J. y G.

CARTAS DE FORA

Manresa 13 Novembre 1888.

Gratitud Director de *La Tramontana*: Espero que tindrà la amabilitat de inserir en sus descatalogats periódicos, la següent correspondencia, demandant al mateix temps que'm dispensi la franquicia y l'atrevimiento de presentarme sens demanar permis.

Fa molt dies que en aquesta beneta terra, abont lo Ignasiot de Loyola començà a posar en pràctica sus extravagancies, no s'hi ha fet cap ressalta, y com la pols algunes vegades deixaixen las pessas, considero útil, de tant en tant, fer correr los expulsors perque aparentem sembla què enem de les festes.

Manresa, si es la terra de molts bagarros de sota-sus que viuen molt grasonets embauant llenys, y de alguns hipòcritas que per fer política de conveniència no reparan en ridiculizar las collectivitas politicas que representan, també hi respiran verdaders fils del progrés; així si, aquests son lo blanc de las iras dels paisanos y paupa famelics y de una gran munio que, fent lo liberal y la republica, sols donan protecció als missaires, ó més ben dit, als pels-pobles, deixant poch menys que abandonats las escoles laïcas y a sus braus defensors. (Y volen titllarse democràtiques!)

No se si 'ls llegidors de *La Tramontana* hauran recollit algunes coses de lo molt que ha passat ab la corporació municipal, que per cert 'n hi ha per ferchi beguda. Sembla un matrimoni d'aquella que, tot festejat, caixes, no 'n queden un os sencer ni plato al escudell.

Fa poc temps que aquella casa, més que un lloc de administració, semblaix una verdadera torre, no quedant un sol regidor que no repartis banderilles. Fins lo simpàtic Foy, pagés molt pagés, esquitxat ab lo talents del alcalde, etiba alguna rica que donà per resistir la caiguda del que ab sos discursos enlluixà lo poble algunes vegades (com diria lo Nela). Los possiblíssim foren los que conserven més baixos, pero gracias a certes putineras, que algunes politicas ne diuen negació, avui s'ha lograt que 'l poble no senti aquelles miseries que feyan enroigr les galtes de vergonya a tothom menos a sos autors. Aquests maixots, son los que han desempenyat los papers més importants en lo senyorete, perque després que 'l Fabreguets los penjà la pilota, buscaran algunes politicas, de estar per casa, perque 'la xiudessin a despenjar, habentse coaligat ultimament ab los antisindicals, que en politica es una taca que si las actes de diputats, ni certas... de administració, le borrarà may.

Així, Fabreguets, que rodat tot fent lo paper de mesa tsucla, logrà 'l basid de alcalde, luego 'l títol de jefe de administració econòmica, y avuy una acta de diputat provincial, que, segons diuen, 'a molts muertos que sijeron Sí. No es tot, ha cridar foren quinze, apagar los ploms del consistori, encarregar regidores y algun periorde, enviar a passeig lo secretari, protegir aquell cabó de guardaes de consumps, que després d'estar algun temps tancat resultà innocent y sense empleo, d'assentarse en la poltroneta fent la cara seria com los homes. Es molt fàcil que algunes digan que per fer certes coses se necessita molta berra, pero en cambi vostre pot pensar que 'l que hi berra que sostinen la menjadora, ó allí que canta 'l Tro Grec: «Qui no té vergonya tot lo men es seu».

Com lo puesto d'alcaldia està vacant, no sabem si li tocarà l'herència al doctor major, al 77 ciencies, al Encara no m'hi han arregat matrícula, 6 al Quimer de casa nostra.

Lo diumenge passat, primer aniversari dels maluguanyats màrtirs de Chicago, diversos fills del treball de nostra ciutat, a fi de honrar la memòria de tan insignes defensors de la causa social, celebraren una reunió, pronunciaren alguns discursos dedicats a la memòria dels que materialment varen ésser à mans del burxi, però que moralment varen ésser eternament dintre l'cor dels obrers universals. Glòria així i més! i un aplau sorprenent que així saven honorar la memòria de sos companys.

La setmana entrant, si le mandrà ho vol, el pare pre-dicador li tocarà la tanda.

Disposo de son nou amic

LLAURENC CASOLA

Manlleu 21 Novembre 1888.

Company y co-exmunicat Director: Faltaixà un deber sagrat o infernal en no explicarli lo ocorregut la última setmana en aquest poble.

Degut a una determinació piadosa dels catòlics fabricants de Ripoll, d'honor a la miseria a moltes famílies, els obrers de Manlleu y de Voltregà l'Hòpital, determinaren fer un acte en demostració de protesta a lo de Ripoll; però Jay Company aguantà acte digno dels obrers que tenen en les venes sanc d'amor al próxim y social, que consistia en no estar al treball que no hi fossen los de Ripoll, ó al menys que no estessin unitats tots los treballadors dels mencionats pobles y de Manlleu, fou contrariet pels de la societat dels carmelites que, com digut lo xiulat Cànoves, tenen de salvar l'anima; y per a no cometre l'error de deixar de menjacar q' té fome, acordaren no poguer ni volguer juntarse ab als seus germans de treball, aconsejats sens dupte per uns romans confessors, mirent ab jesuïtifica fredor lo terrible conflicte que la riudat de aquells indígenes desencadenava per Faginisme ho portat als dígues obrers de Ripoll.

Dispensi la molestia que per la present li pugui ocasionar y ab més temps en altre correspondència li donaré més notícies.

Seu en Llucifer

L'EXCOMUNICAT

PARODIA

ESCENA AMOROSA DE DON JOAN TENORIO
DEDICADA AL ACTUAL PRESIDENT DE MINISTRES
SENyor SAGASTA.

No es cert, àngel del turri,
que aquí dintre l' ministeri
com més barra pot haver-hi
sempre s' hi menja milló?

Aquesta atmosfera plena
de reformas d' en Cassola,
de sufragis y de tabola
que tant y tant se remena,
y aquests llarga cedena
de discursos que s' han dit
entre xiulets a despit
de la retrògrada pasta,
no es visita, senyor Sagasta,
que l' tenen més aburrit!

Y aquestra rumors que l' vent
porta d' en Pi y d' en Zorrilla
fent's veure que perllis
un govern fàcil y dolent,
y aquesta veu que la gent
la corre del nou partit
que s' farà, segons m' han dit,
perque l' seu partit no s' basta,
no es visita, senyor Sagasta,
que l' tenen acobert!

Y aquesta prometre y no dà,
yaques corri d' aquí a allí,
y aquest pender preccions,
y aquesta orga de rahons
que pose en contra-sentit
lo que dirà, diu y ha dit,
y aquest misteri que s' gasta,
no es visita, senyor Sagasta
que n' hi fan un de petit!

Y aquella hermosa esperança
que s' despedira tan tranquila
del programa que s' desfa,
com més lo moment s' atassa,
si voleu trobar no alcances
lo punyal clavar al pit
del poble, exiliu y oprimit
per tan desprezzada casta,
no es visita, senyor Sagasta
que se n' pot enfrontar al lliur!

Oh si, si, gran trapasse,
ab les seves malalties
ni s' faran economies
ni les reformes ni rd,
mirí doncs la que vol fd,
no fas tan l' arrest,
al miti d' un partit partit,
que es o lo temps que malgastes
acabant, senyor Sagasta,
un pastel sense profit!

ANAL.

Dimecres à la tarda una comissió d'estudiants anà a veure nostre Director, y li donà detalls verídics del com y l' modo que començaren en aquesta Universitat los successos de dilluns y dimarts d' aquesta setmana.

Desas explicacions resultà que 'ls conservadors, igual a Barcelona que a tot arreu, han sigut los provocadors del conflicte ab sa indecentia arrogancia contra qui com ellis no pensa.

Jutjat sino:

Se plantà un cartelló dintre la Universitat convocant als estudiants a una reunió sense dir l' objecte, y l' fill del catedràtic Durán y Bas, jefe dels conservadors de Barcelona, arrencà aquell cartelló... *perque li donà la gana*. Primera crita y alguna trompada. Qui fou lo provocador? Y començaren les manifestacions.

Dimarts un grup d'una dotzena d'estudiants, fills de pares conservadors, junts ab lo rector de la Universitat y l' Sr. Durán y Bas, jefe dels conservadors barcelonins, criaren *'Vivan los estudiantes honrados'* telegrafiats als pochs que protestaven contra las xiulades de Madrid y de Sevilla. Y llavors vingué l'gran tiberi de xiulets amenisats ab varijs garrotades repartides en primer lloc per la policia secreta. (Quins foren los provocadors?) Ténian la immensa majoria d'estudiants d'estar-se quietos y muts quan se 'ls insultava dibentos indirectament *deshonorats* per adherir-se a las manifestacions de sos companyas de Madrid y de Sevilla?

No. Si no haguessen fet fort protesta, tal vegada s' haurien deshonrat; protestant públicament de tal insult, han posat son honor al lloc que 'ls corresponia.

Creuhen los conservadors que la joventut escolar no té dignitat pera escoltar-se impossible 'ls insults de la plebe aristocrática: Donchs se han equivocat de mitj a mitj.

Los estudiants han contestat dignament. Los sobra, donchs, hora per vendre a la canalla conservadora.

EP

Diumenge al matí tingué lloc al Circo Equestre la anunciatà reunió d'anarquistas celebrada pera conmemorar la execució dels màrtirs de Chicago.

Lo delegat de la autoritat, que sembla devia ser un *garbantista* dels més famosos, va prohibir que 's parés en català.

Bona l' hem fetja Quinones! Aquí que s' han celebrat congressos y reunions parlant en francès, en itàlia y en l' idioma que cadascú ha volgut, es lo més ridícul y abusiu privar de que 's parti en la llengua del país.

Quan l' Estat acaba de reconeixer implicitament l' idioma català concedint un premi a Pitiusa pera honrar nostre teatre, un dele-gat del Gobernat nos priva de fer us de nostre idioma en pública reunió de catalans. Sempre à la autoritat li està sortint la seba de la injustícia!

La reunió, si no hagués tingut res més de particular, sempre hauria resultat amena per las interrupcions del enemic dels *setze jutges menjant fetje*.

Com als anarquistas sempre se 'ls distingeix ab més dificultats y entrebancs que a ningú, esperem que en cap més reunió pública se reproduirà tan garrafal prohibició.

De lo contrari, fora precis organizar una protesta que fes entendre als signorayres empleats que aquí tenim dret a parlar en nostre idioma sempre que 'ns dongui la gana.

Validament no n' entenguin res alguns ilustrats governants que 'ns envian desde Madrid.

EP

Lo dia abans de la bronca canovina, los venedors de xiulets de Madrid cridaven sisix la venta del genero:

'Pitos a cinco céntimos para los TOROS de manana.'

Trobo molt lleig aquest modo d' aludir a Cànoves sent casat de poch.

(No troban que es mal dir-ho... tan prompte?

EP

Lo Gobernat de Madrid va comprar 5,000

xiulets que encara quedaven per las botigas á fi de que 'ls estudians no poguessin adquirirne més per obsequiar al Sr. Cànoves.

Y encara dirán los conservadors que 'l Gobern no 'ls protegeix.

Si además del xiulets, y comprantlos tots á temps, arriben a comprar també totes las bocas que saben xiular solas, se salva la patria de los conservars.

Los fabricants de xiulets son los únichs que van a ballarla grasa.

Una segona comissió d'estudiants que 'ns ha vuit a visitar nos ha suplicit fessem constar que ja s' han donat per acabadas totes las manifestacions... fins lo dilluns pròxim, aniversari del atropell dels estudians de Madrid comés pels conservadors, en conmemoració de quals successos pensan celebrar un *meeting* que se anunciarà oportunament.

—Consti, donchs, nos han dit, que si alguna cosa succeix d' aquí a dilluns, res tindria que veure ab nosaltres.

Servint ab gust a la citada comissió, fem constar lo que per ella s' ha dit.

En Linares Rivas, l'esquerra d'ahir y l' conservador d'avui, ha publicat una protesta contra 'ls que han xiulat a Cànoves, de qui ell tantes pestes n' havia dit.

Apartem la vista y 'nas d' aquest femer de la política conservadora.

Se diu que en Toreno tirava monedes al poble que xiulava en Cànoves á Madrid, dihen: —Teniu, canalla assalariada.

Així, sisix m' agrada tots los conservadors: provocadors è insultants.

D' aquesta manera potser lograran que algú s' escalfi.

Y tot es començar.

EP

La Epoca demana que tornin corrents los conservadors al poder pera reprimir als xiuladors.

Si, si; que hi tornin prompte.

(Que pujin, que pujin! y al caure dintre pochs dies arrastran ab ells la barraca ahont se menjan lo ranxo nacional.

EP

El Noticiero Universal, que ha exercit de conservador vergonyant durant los darrers successos escolars, se 'n portà l' dimarts à la tarda una xiulada de padre y muy señor suyo.

Y à la nit següent, tan campante, diuen que se l' havia aplaudit.

Ja sabíam que 'l Sr. Peris Mencheta era home de barra, però vamos, no tant.

Això ja es eclipsar al mateix Romero Robledo.

EP

La xiulada que ha repercutit per tota Espanya, ha sigut objecte d' especulació per alguns acudidors conservadors.

La boixa ha dit ben clar, ab la puja del paper del Estat, la desconfiança que li causan homes y procediments gastats en la ineptitud y la baixa de la obcecació.

Donchs molts dels xiulats s' han aprofitat dels sentiments populars especulant son entusiasme explotantlos.

(Oh, usura conservadora! no tens entranyas, puig aixís com Saturno s'alimentava ab la sanch de sos fils, tu fin sabs treure partit de la teva ruina.

EP

Diu *El Noticiero* que à Madrid se publicà un bando mandant detenir los grupos.

Mentre no s' agafessin las personas, ja anava be.

Y luego, mentres los grupos estigen detinguts, no crech que hi hagi manera de que 's puguen disoldre.

Vamos, que aquests dies de las xiulades, lo canovista vergonyant està fet un mamarraxo.

EP

Després de tan retardador, diumenge... tan poc se va inaugurar lo monumènt a Clavé.

Per ars està apivat fins à últims de mes. Després jo veuré.

Y luego molt serà que no resulti un bunyol per falta de temps.

Com lo primer dia de la cabalgata, per exemple.

Se diu que els conservadors volen anar-se a la vida privada.

Conformes. Ab la vida privada potser no cauran més danyos.

Un filolech amant del Progrés ha trobat lo nom just que corresponent a les xiladas d'aquests dies:

Conservadoricidi.

Lo mestre de l'escola laica de Granollers Pere Moncanut i la professora Lluïsa Pagoda se uniren civilment lo diumenge passat en la ciutat vila, sent aquest lo primer matrimoni purament civil celebrat en la primera població del Vallès.

En lo Cassino Republicà va celebrarse ab entusiasta reunió y refresh aquest enllàs, que ha vingut a trencar lo glas de las preocupacions sobre l'matrimoni a Granollers.

Felicitem als nuvis, desitjants que sàpiguen ser lluïres, felissos y honrats en la nova família que avui fundan, per poder servir d'exemple de virtus a les tendras criatures de sus escoles.

A Tarrasa s'ha celebrat l'enterro civil de Joseph Bellvè, ab la presència de casi tots los socis del Ateneu Obrer.

Avant i fora.

LIBRES REBUTS

El Sacrament expòs, critica severa del matrimoni cànadic, per Contencio Miralda. — S'ha fet la segona tirada d'aquesta importantsíssima obra, que tanta acceptació ha tingut entre l'home de la llum, es a dir, entre los liberals.

Los pedidors a Joseph Martarrodona, *El Porvenir editorial*, Pizarró, 11, Madrid.

Les dues edicions van donar pesetas y consta d'un tomo de 54 de preu de dos planes.

El Rei d'Anglaterra, drama de Cernestolts estrenat per Barceloneta en versos. — Encara que la representació d'aquest drama no siga pròpia en la ciutat ahont ha nascut, té clara que l'admiram y no poch moviment esdeixin de gran berria.

Conclusiones del primer Congrés internacional espiritista. — Aprobades a la Junta l'any anterior del document, per més que a nosaltres nos fa l'efecte d'un pegat en un buch sicc de la ciència dels espirits y la seva comunicació ab los aers vivents. — De tots modis gràcies per la atenció y tan amistosa com així.

El Tragómano en 1889. — Quatre diferents edicions del Calendari de D. Joaquim Vayllo han rebut, y quin anviu agràfic a dit seyor, que coneguerem en la preu quan nostra darrera denuncia assentí ell també per l'efecte d'imprenta, a conseqüència de varias denúncies del periòdic *La Moralitat y Justícia*.

La gran Exposició. — S'ha repartit lo quadern quin d'aquesta poema festiu que ve publicant lo escriptor Sr. Molés y Casas, bon calment pera distretors de maldecaps aquell que 'n tinga massa, puit, no s'hi pert lo rato que s'hi passa lleigitrio.

Cartilla de Història natural, per Odón de Buen. — Magnifica obra pera donar a coneixals als noys lo que es la Naturalesa, sense fer ni engany de cap mena. Val una peseta. Dirigir-se a J. Matarrodona, *El Porvenir Editorial*, Pizarró, 11, Madrid.

La Casa de Monedes, per Rosario de Acuña. — Llibret de lectura instructiva per nous d'abòdis aixecs. També es publicat per *El Porvenir Editorial* de Madrid.

El Convento de Gomorra, per Santiago Souffrance, traduït al castellà per la redacció de *El Motín*. — Aquesta obra posa de relleu las infamias de la clerigàlia en los temps d'or de la Iglesia catòlica. — Preu 350 pts. Administració de *El Motín*, de Madrid.

Almanaque de El Motín para 1889. — Profusió de treballs literaris y dibuixos anticlericals. Una peseta.

A la posta de la espasa, juguet còmic en un acte y en vers, original de J. Campderrós. — Una peseta.

El Trabajo, ley del Progreso. — Memòria premiada en lo Certamen de Figueres.

ALS MÀRTIRS DE CHICAGO
EN LA COMMEMORACIÓ DE SON PRIMER ANIVERSARI
1888

Poesia lírica en la veueta celebra per lo Gremi obrer «La Regeneració» en dia 11 del corrent

Un any complicit avuy; plena d'amargura,
ferits per la dissort, nos embargava. T'cor pena molt dura
y ab sentiment ploravam,
sentint com bons germans la vostra mort.

Desde aquell trist moment ja la alegria
del cor nos ha fugit
al recordar los que foren un dia
constant a nostra causa

prestantos son apoyu decidit.

Parsons, Fischer, Engel, Ling, Spies,
sacrificats vilment

moriens a la flor de vostres dies,

deixant marcades probas

d'heroisme, virtut, honra y talent.

Schwab, Filden, Neese, campeons insignes,
ab sel y activitat

vostre missió cumplireu sempre dignes;

y avuy en presó estranya

sotriu, privats de vostra llibertat.

Sentiu vostre amor per l'Anarquia,

y ab incansable afany

la vareu defensar ab valentia,
perque godes lo noble.
Lo dret y llibertat que li pertany.

Sense a vostres tirans findrer temessa
lluitar ab esforç,
y de la humanitat sempre en defensa
fereu brillant campanya
contra sos depravats explotadors.

Abells que sucumbíen al despotisme,
ab gran resignació
sufrireu dels tirans lo rigorisme;
domant al mon exemple
de lo que es dignitat y abnegació.

Vostres noms, que deixareu plens de gloria,
pel poble venerat.

Tindreu honorosa pàgina en la història
y per memòria eterna.

En vostres corts se quedaríeu grabats.
Alenyants per recorri de vostres actes

Ilustrant y convienció, sempre compactes
segurarem nostre emperie.

y ens que l'triomf complert ne lograreiem.
Y quan de la gran lluïta vinga l'ida,
al crisi de llibertat

ne deixareu la recerca tirania

per sempre enderroquada,

y sisla la vostra mort hauríem venit!

PREMI SIMPÀTIC

Lo que més xibarri ha mogut a la Universitat a favor d'en Cánovas ha sigut un aprenent de capellà anomenat Verdaguér.

«Aun no axamys y ya pringamos? encara no es reverent y ja mou rabous?

Bon trabucayre d'hosties consagradas podra sortirnos d'aquest futur ensotanat!

Los ensotanats nocedalins han interposat recurs d'alzada contra l'orden y mando del bisbe de Barcelona pretén posar a rotlló als capellans trabucayres.

Lo recurs té d'anar a parar al arcebispat de Tarragona, quin empleo està avuy vacant per haverse mort, segons diuen d'una mantellissa, lo sant varò que l'ocupava, molt amic de las ideas integras.

Ja se sort D. Jaume d'aquesta mort, que si no, no li haurien faltat mal-de-caps al strevir-se contra 'ls cabecilles de sotsanas.

Y encara no son allà shont aném que no li donquin un disgust.

Lo rector de Sant Pere de Tarrasa no permet que s'enterrí en atau bo ni en cotxe un mort en sa parroquia, si no se li fan dir a lo menos dos oficis per la animeta.

Ab un ofici sol no permet més que bagul pintat de negre.

Y pagant no més que per una missa ni caixa pintada permet; té de ser de fusta blanca.

Y à qui no vulguir fer dir ni missa ni ofici ni res, com se l'enterra?

Ja sé què faria'l tal rector si fos omnipotent: no permetria que ningú 'morís sense pagar per endevar lo gasto de salvar la ànima.

Així si que ns fastidiria als heretjes lo Sr. Deu Toipoderós.

Nos condemnaria... à vida perpetua.

Lo propi rector de Sant Pere de Tarrasa feu una prèdica encarregant que en gran manera procuressin que cap revolucionari los nombrat de la Junta de la Germandat del poble.

Vaja, ja la por se l'menja de que no li quessin las gangas de las funcions religiosas.

Tothom mira per casa.

PLANY - PRECH!

Senyor, Deu meu!

Fundador, creador y altres ruchs-mansos per l'istil, ilumineume, deume una ració de forsa, constància y fe, pera perseverar en l'espín camí que avuy vaig a empredre, portat d'una abnegació digna de mereix la glòria, y la primera de Madrid.

Desde avuy, m' arremango l'mantéu, y ab la teula colocada sola la sixella, french esbranida y vaig a caure demunt de las proterves columnas de LA TRAMONTANA.

Desde aquestes columnas, dipòsit de perversitat, impío magatzem d'heretges condemnats,

vaig a empredre una obra colossal: vaig a ser la segona edició del gloriós Redemptor. Desde aquí, ja que el cubell resulta inútil perque casi ningú assisteix a la casa de Déu, desde aquí, dich, me proposo redimir a tots aquests bous que no fan més que rifarsens.

(Oh, Senyor! Aguanta una mica més encara ja que hi ha qui aguenta més qu tu), y detent lo llamp que potser ja 't preparavas a clavarlos entre cap y coll, tip de la impietat que ayud dominia.

Aguanta, Senyor, aguenta, y no fassis encara un disbarat ab aquests que, dominats per l'espiritu del mal, t' insulten cegos en las respectives humanitats dels teus humils representants, dels teus comissionats, que, portant lo mostruari de la fe, tenen la missió de recullir èlluminar las animetes de tant y tant republicà, socialist, masó, etc., com se passejan pel mon deslligats.

Jo, lo més humil de los ministres, ja que no tinc cartera, ni benefici, ni rectoria; jo, que m' hi proposat arribar a bisbe pera fumar bons habanos, mentres espero la hora de ma recompença eterna, desde avuy me pñjar cada setmana una llengua de vaca, ab la intenció de que es una de las benetats llenguas del Esperit Sant, pera fer tornar al remat de bens llançats que te adoran, tots aquests milers d'impíos que s'deleytan dihen y sentint dir mal dels pobres, dels bondadosos y santissims ministres teus.

Confio en ser eloquent y tenir la paciencia necessària pera portar a bon y mòrmonumental popòsit: confio en lo bon sentit y bon cor de tots los bens esquilats que m' llegeixin, y més que en cap altre cosa, confio en la lavativa jull dir la ajuda de la Divina Provïdència.

Així, donchs, m' exposo: aquí vinch a entregar entre las ventadas d'aquesta tremenda TRAMONTANA, y a emplear la dolsura y la mansuetud preciosa pera enfatizar un sermó cada setmana, ó de tant en tant, a n' aquests impíos jueus libberalots, que jo vegi freqüents ab seu. Amen.

Ab això ja ho saben, fills meus (espiritualment parlant!), volgueu ó no volgueu, os farà anar a la glòria eterna, aquest pobre que os beneix.

CAPELLÀ PRE-HISTÒRIC

ABORIAS

KARADA
Animal es primera
asset y hel
y segona, sens dupte,
un element.
Lo fot es una prenda
de us en l'ivera
que m' dona la dos-prima
per San Sever.

J. SAUSI.

GEROLÍFICH

ranis

X

L

KK AA

C. JULIÀ DE SARADELL

SOLUCIONS

4 LAS CARMORAS DEL NOMBRE PASSAT

KARADA—Mar-cul-is.

LOGOGRFO XIMÈNEZ—OCTET, ROS, RO, O.

Bermejola. Timogafia LA ACADEMIA, Revista de la Universitat, 6

PRÒXIM À SORTIR

Almanach de La Tramontana

PER L' ANY 1889

Calendari de la Revolució Francesa. Col·lecció de retratals de tota mena, escrits per los més avançats entre 'ls nets de catelí, ab profusió de dibuixos de diversos reputats artistas y dos preciosos cromos alegorícs a sis tintas per cuberta representant l'un *'Pas a la Llibertat'* y l' altre *Situació política de Espanya*.

Tothom mira per casa.

BO UN RAL PREU
BONICH Y BARATO INVEROSÍMIL